

2025 IRAK PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ ÖN KRİTİĞİ: DUHOK

YUSUF CAN AYAZ

Irak'ın kuzeyinde yer alan ve ülkenin jeostratejik ve sosyo-ekonomik anlamda önemli bir vilayeti olan Duhok, 2025 Irak Parlamentosu Seçimleri açısından kritik bir vilayet olarak öne çıkmaktadır. Irak

Kürt Bölgesel Yönetimi'nin (IKBY) kontrolünde ve yoğun Kürt nüfusuna sahip olan vilayet hem IKBY iç dinamiklerinin hem de Irak Kürt siyasetinin tahlili bağlamında belirleyici göstergeler sunmaktadır.

2003'ten önce Irak'ın turizm merkezlerinden biri olarak öne çıkan Duhok, geçen 22 yılın ardından bu özelliğini tekrar kazanmaya başlamıştır.

Bu çalışma güncel sosyal, siyasi, ekonomik veriler ışığında Duhok'un Irak siyasetindeki konumunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede 2021 Irak Parlamentosu Seçimleri ve 2024 İKBY Parlamentosu Seçimlerine ilişkin veriler başta olmak üzere vilayete ilişkin siyasi dinamikler değerlendirilecek ve seçim tercihlerinde etkili olan faktörler analiz edilecektir. Özellikle siyasi istikrarıyla ve siyasi süreçlere yüksek katılımıyla bilinen vilayetin 2025 seçimlerinde sergileyeceği performans Irak ve İKBY bağlamında değerlendirilecektir.

DUHOK VİLAYET PROFİLİ

Duhok Irak'ın kuzeyinde konumlanmakta ve İKBY'nin batı ve kuzey alanlarını kap-

samaktadır. Doğuda Erbil, güneyde Ninova (Musul), batıda Suriye, kuzeyde ise Türkiye ile sınır komşusudur. Dağlık alanlarla çevrili olan vilayet 10 bin 715 kilometrekarelik yüz ölçümüne sahiptir. Duhok'un kapladığı alan; fiziksel yapısı ve stratejik konumu sebebiyle ekonomik kalkınma, güvenlik politikaları ve uluslararası ilişkiler açısından Irak'ın diğer vilayetlerinden ayrılmaktadır. Vilayet idari olarak merkez ilçesi Duhok ile birlikte Amediye, Semel, Zaho, Batifa ile statüsü tartışmalı Bardarış, Şeyhan ve Akre ilçelerinden oluşmaktadır.¹

Demografiye ilişkin etnisiteye dayanan güncel bir veri bulunmasa da çeşitli kaynaklarda vilayetteki Kürt nüfus oranının yüzde 95'e dayandığı belirtilmektedir.² İKBY tarafından

1 Bu ilçeler arasında Zaho'ya bağlı olan Batifa 2021'de Duhok Vilayet Meclisi tarafından ilçe ilan edilmiştir. Bağdarış ilçesi ise 2008'de Duhok'un ilçesi olarak kabul edilmesine rağmen tartışmalı bir statüye sahiptir. Ayrıca Ninova'ya bağlı olan Şeyhan ve Akre de 1991'den beri fiili olarak Duhok'un yönetimi altındadır. Bakınız: "Dahuk/Dohuk", *European Union Agency for Asylum*, 2022; "Duhok's Provincial Council announces Batifa a district", *Shafaq News*, 10 Şubat 2021.

2 "Investment Guide", *Council of Ministers Board of Investment- KRG*, 2007, s. 12.

açıklanan verilere göre vilayetin toplam nüfusu 1 milyon 700 binin üzerindedir.³ 2024 nüfus sayımı sonuçları, Duhok'un demografik yapısında genç nüfusun belirgin bir ağırlığa sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Vilayet nüfusunun yüzde 33,40'ı 0–14 yaş aralığında bulunurken yüzde 62,97'si 15–64 yaş grubunu ve yalnızca yüzde 3,63'ü 65 yaş ve üzerini oluşturmaktadır.⁴ Bu dağılım, vilayetin büyük ölçüde genç bir nüfusa sahip olduğunu göstermektedir. Çalışabilir yaş grubunun ağırlığı, ekonomik kalkınma ve iş gücü planlaması açısından fırsatlar sunarken eğitim, sağlık ve sosyal hizmetler için yüksek talep yaratmaktadır. Bu nedenle siyasi bağlamda değerlendirildiğinde genç nüfusun beklentilerinin geleneksel çizgilerin dışına çıktığı ve altyapı, istihdam, hizmet gibi konuların politik tercihlerin belirlenmesinde etkili olduğu söylenebilir.

Vilayet; tarım, hayvancılık, ticaret, turizm gibi konularda önemli bir potansiyele sahiptir. Yoğun dağlık araziye rağmen tarım ve hayvancılık önemli ekonomik faaliyetlerin başında gelmektedir. Hatta vilayette çeşitlilik arz eden tarım ürünlerinin geliştirilmesi amacıyla IKBY'nin yeni işleme fabrikaları kurmayı planladığı belirtilmektedir.⁵ Ticaret konusunda ise Duhok'tan Türkiye'ye açılan İbrahim Halil Kapısı⁶ vilayet için önemli bir fonksiyonu üstlenmektedir. Diğer taraftan 2003'ten önce Irak'ın turizm merkezlerinden biri olarak öne çıkan Duhok⁷, geçen 22 yılın ardından bu özelliğini tekrar kazanmaya başlamıştır. Özellikle IKBY

genelinde yerli turistler için popüler bir rota olarak görülmektedir. Bu turizm potansiyeli, vilayetin doğal güzellikleriyle beraber Asur İmparatorluğuna uzanan arkeolojik mirasına dayanmaktadır. Buna ek olarak vilayette özellikle eğitilmiş genç nüfus işsizlik sorunu yaşamaktadır. Vilayetdeki işsizlik oranının yüzde 15'i aştığı belirtilmektedir.⁸ Söz konusu durum, gençlerin siyasal süreçlere ilişkin beklentilerinin oluşumunda belirleyici bir etken olarak değerlendirilebilir.

Duhok altyapı ve hizmetler açısından Erbil ve Süleymaniye'ye kıyasla bazı eksiklikler göstermesine rağmen hizmet odaklı yenilikçi projelerle öne çıkmaktadır. Kırsal bölgelerde yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik olarak çiftçilere kesintisiz elektrik sağlanması gibi girişimler, tarımsal üretim kapasitesini artırmayı ve kırsal kalkınmayı desteklemeyi amaçlamaktadır.⁹ Bunun yanı sıra iklim değişikliği ve kuraklık gibi çevresel baskıların su kaynakları üzerinde yarattığı olumsuz etkiler dikkate alınarak baraj inşası gibi su yönetimi projelerinin¹⁰ gündeme gelmesi, vilayetin sürdürülebilir altyapı ve doğal kaynak yönetimi konularına duyarlılığını göstermektedir. Bu bağlamda Duhok'un stratejik planlaması hem kırsal kalkınmaya hem de çevresel risklere karşı adaptasyonu destekleyen politikalara odaklanmaktadır.

Vilayete siyasi olarak bakıldığında geleneksel ve muhafazakâr eğilimin güçlü olduğu görülmektedir. 329 sandalyeye sahip Irak Par-

3 "İstatistik Kurulu: IKBY'nin nüfusu arttı", *K24*, 23 Aralık 2023.

4 "Irak'ta nüfus sayımı: Süleymaniye yaşlı nüfus ile zirvede", *Rudaw*, 25 Şubat 2025.

5 "Duhok Targets 60,000-Ton Grape Harvest with New Factories Boosting Market Stability", *K24*, 24 Ağustos 2025.

6 Habur Sınır Kapısının karşısında yer almaktadır.

7 Britannica, "Dahūk", <https://www.britannica.com/place/Dahuk>, Erişim tarihi: 1 Kasım 2025.

8 "Millî gelirin yarısının karşılandığı Duhok, fakirlik ve işsizlikle boğuşuyor", *Rudaw*, 6 Temmuz 2023.

9 "The Sound of Progress: Water Pumps Hum as 24-Hour Power Reaches Duhok Farms", *K24*, 12 Eylül 2025.

10 "Duhok'ta 6 milyon metreküp su kapasiteli bir baraj yapılıyor", *K24*, 6 Haziran 2023.

2021 Irak Parlamento Seçimlerine katılım oranı Irak genelinde yüzde 41 olarak kayda geçerken Duhok'ta bu oran yüzde 54'e ulaşmıştır.

lamentosunda vilayete tahsis edilen sandalye sayısı 12'dir. Bu sandalyelerden biri Hristiyan kotası olarak değerlendirilmektedir. Bu sayı IKBY'ye tahsis edilen toplam sandalye sayısının (Erbil 16, Süleymaniye 18) 46 olması nedeniyle önem taşımaktadır. IKBY Parlamentosu Seçimlerinde ise Duhok'a 100 sandalyeden 25'i (biri Hristiyan kotası) tahsis edilmiştir.¹¹ Halkın eğilimleri bağlamında vilayetin özellikle Kürdistan Demokrat Partisinin (KDP) etki alanında olduğu söylenebilir.

DUHOK'TAKİ SEÇİM TECRÜBESİ

2021 Irak Parlamentosu Seçimleri ve 2024 IKBY Parlamentosu Seçimleri Duhok'a ilişkin siyasi eğilimleri incelemek için önemli bir veri seti sunmaktadır. 2021 seçimlerinde vilayet üç seçim bölgesine ayrılarak sandığa gitmiştir. Seçime katılım oranı Irak genelinde yüzde 41 olarak kayda geçerken Duhok'ta bu oran yüzde 54'e ulaşmıştır. Vilayete tahsis edilen 12

sandalyenin sekizi KDP, ikisi Kürdistan İslami Birliği Partisi (Yekgirtu), biri Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) tarafından kazanılmıştır. Hristiyan kotası kapsamında değerlendirilen bir sandalyeyi ise Baida Kader kazanmıştır.¹²

Seçim sonuçları KDP'nin açık bir farkla vilayetteki etkisini güçlendirdiğini göstermektedir. 2018 seçimlerinde Duhok'ta temsil elde edemeyen KYB'nin, bu seçimlerde bir sandalye kazanması ancak kısmi bir başarı olarak yorumlanabilir. Yekgirtu ise Duhok ve Süleymaniye'den ikişer milletvekili çıkarmış ve daha dar tabana hitap eden bir parti olarak özellikle yerel dengeler bağlamında önemli olduğunu göstermiştir. Yekgirtu ana akım partilerden güçsüz olmasına rağmen Duhok'ta KDP'nin rakibidir. Ayrıca 2021'de uygulanan seçim sisteminin sonuçlar üzerinde doğrudan etkili olduğu söylenebilir. Örneğin Duhok'ta birinci seçim bölgesinde Yekgirtu'nun adayı 45 bin oyla birinci olurken ona en yakın KDP'li aday 24

11 "IHEC announces candidates for sixth Kurdistan Region's parliamentary elections", K24, 11 Ağustos 2024.

12 Baida Kader Şubat 2022'de Irak Parlamento Başkanlığı tarafından raportör olarak seçilmiştir. "Minority quota candidates received over 96,000 votes in Iraqi election", K24, 19 Ekim 2021; "MP Baida Khader selected as Rapporteur of the Iraqi Parliament", *Sharqiya*, 7 Şubat 2022.

bin dolaylarında oy kazanmıştır. Bu örnek, seçmenlerin doğru bir şekilde sandıklara sevk edilmesi durumunda milletvekili sayısının artabileceğini göstermektedir. Ancak 2025 seçimlerinde vilayetler dar seçim bölgelerine ayrılmayacaktır. Dolayısıyla daha kapsamlı stratejiler gerekmektedir.

2024 İKBY Parlamentosu Seçimlerinde toplam 1.190 aday 100 sandalye için yarışmıştır. Bu sandalyeler; Süleymaniye (38), Erbil (34), Duhok (25) ve Halepçe (3) olarak vilayetlere dağılmaktadır. Sandalyelerden beşi kota olarak Hristiyanlara ve Türkmenlere tahsis edilmiştir. Türkmenlere Süleymaniye ve Erbil'de; Hristiyanlara ise Süleymaniye, Erbil ve Duhok'ta birer sandalye hakkı tanınmıştır. Duhok'ta biyometrik seçmen kartına sahip kişi sayısı ise 738 bin olarak kayıtlara geçmiştir.¹³ Irak'ta ulusal çaptaki siyasi süreçlere katılım düşük olurken yerel siyasi süreçlere daha yoğun destek verildiği görülmektedir. İKBY seçimlerinde de bölge genelinde katılım oranı yüzde 72'ye ulaşmıştır. Duhok'ta ise bu oran yüzde 78'e çıkarak bölge ortalamasını geçmiştir.¹⁴

Seçimlerde Duhok'taki hâkimiyetini koruduğu görülen KDP 402 bin oy kazanarak 25 sandalyeden 18'ini kazanmıştır. Yeni Nesil Hareketi (YNH) 46 bin 600 oyla iki, Yekgirtu 42 bin 700 oyla iki, KYB 28 bin 500 oyla bir ve Halwest (Duruş) Hareketi 8 bin 400 oyla bir sandalye kazanmıştır. Kalan bir sandalye için rekabet Hristiyanlar arasında geçmiştir. İKBY genelinde ise KDP 39, KYB 23, YNH 15, Yekgirtu 7, Kürdistan Adalet Toplumu 3, Halwest Hareketi 4, Halk Cephesi 2, Goran (Değişim) Hareketi 1 sandalye kazanmıştır.¹⁵ Seçimlerin ardından bir yıldan fazla zaman geçmesine rağmen İKBY'de hükümet kurulamamıştır. Hatta KDP ve KYB, Kasım 2025 itibarıyla hâlâ birbirini süreci ertelemekle suçlamaktadır.¹⁶ Gecikme birçok iç ve dış sebeple ilişkilendirilirken halk nezdinde bir yetersizlik olarak görülmekte ve olumlu karşılanmamaktadır.

Duhok bağlamında seçim sonuçları, bölgedeki siyasetin KDP merkezli sürdürüğünü ve partiye olan yüksek taban desteğinin yerel siyaseti şekillendirdiğini göstermektedir. Yüksek katılım oranı, seçmenlerin yerel

2021 ve 2024 seçimleri KDP'nin Duhok'ta açık ara farkla hâkimiyetini sürdürdüğünü göstermektedir.

13 "IHEC announces candidates for sixth Kurdistan Region's parliamentary elections", *K24*, 11 Ağustos 2024.

14 "İKBY seçimlerinde ilk sonuçlar KDP ve KYB'nin yerini koruduğunu, Yeni Nesil'in güçlendiğini gösteriyor", *Anadolu Ajansı*, 21 Ekim 2024.

15 "Final results for KRG parliamentary elections announced by comission", *964 Media*, 30 Ekim 2024.

16 "KDP accuses PUK of withholding cabinet agreement pending Iraq elections", *Rudaw*, 6 Kasım 2025.

2025 seçimlerinde Duhok'ta 12 sandalye için yarışacak 59 adayın 22'si KDP tarafından sunulmuştur.

yönetim ve temsil süreçlerine güçlü bir ilgi duyduğunu ortaya koyarken azınlık kontenjanları üzerinden yürütülen rekabet, etnik ve dinî grupların siyasi temsilde hâlâ kritik bir role sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu tablo, Duhok siyasetinde güçlü bir merkezî parti hâkimiyetinin yanı sıra küçük partiler ve azınlık gruplarının da etkili olduğu çok katmanlı bir yapının varlığını göstermektedir. Bu yapı, bölgenin gelecekteki politika ve yönetim süreçleri için de belirleyici bir gösterge olarak değerlendirilebilir. 2021 ve 2024 seçim sonuçlarının gösterdiği gibi Duhok'ta KDP'nin başarısı, partinin güçlü taban desteğine ve yerel siyaset üzerindeki uzun süreli hâkimiyetine dayanmaktadır. Bu başarı seçmenlerin yerel yönetim süreçlerine yüksek katılımı ve KDP'nin bölgedeki kurumsal ve toplumsal ağları etkin kullanımıyla pekişmektedir.

VİLAYETTEKİ KİLİT AKTÖRLER

Duhok'ta siyasi bakımdan etkinlik büyük ölçüde parti tabanlı faaliyetlere dayanmaktadır. Vilayetteki kitlenin geleneksel ve muhafazakâr bir çizgiye sahip olması nedeniyle ana akım partiler arasında KDP'nin birinci sırada geldiği görülmektedir. IKBY genelinde ana akım par-

tilere olan tepkiler başta YNH olmak üzere farklı partilere olan yönelimleri artırmaktadır. Söz konusu yönelim KDP'yi seçim propagandası sürecinde ön alıcı söylemlere yöneltmiştir. Örneğin KDP Başkanı Mesud Barzani 1 Kasım 2025'te Duhok'ta din adamlarıyla bir araya gelmiş ve yaptığı konuşmada Bağdat-Erbil arasında devam eden sorunlara da dikkat çekmiştir.¹⁷ Bu söylem seçmenler üzerinde hayal kırıklığı yaratan ve özellikle ekonomik meselelere dayanan sorunların, Barzani tarafından, Erbil ile değil Bağdat ile ilişkilendirildiğini göstermektedir. Diğer taraftan bu eğilim, tabanı muhafazakâr olan Duhok'ta YNH ve Yekgirtu'ya yönelmektedir. Ancak bu yönelimin oldukça sınırlı olduğu söylenebilir. IKBY genelinde en güçlü parti olarak öne çıkan KDP, siyasal süreçlerde, özellikle muhafazakâr siyasi aktörler üzerinde birleştirici bir role sahiptir. Koalisyon oluşturma, hükümet kurma ya da Bağdat merkezli siyaseti etkileme kapasitesine sahip olan parti, Duhok için bir istikrar sembolü olarak öne çıkmaktadır. Hükümet kurma sürecinin uzaması başta olmak üzere IKBY siyasetindeki rekabet ve iş birliği dinamikleri, bu partiler arasındaki ilişkilerin de köklü sorunlar barındırdığını göstermektedir.

¹⁷ "President Masoud Barzani meets Duhok religious figures on campaign trail", *Rudaw*, 1 Kasım 2025.

IKBY'de ana akım partilere olan tepkiler YNH ve Yekgirtu gibi partilere olan yönelimi arttırmaktadır.

Duhok'ta halkın siyasete yaklaşımında, mevcut siyasetçilerin tutumu belirleyici bir rol oynamaktadır. Yerel düzeyde etkin siyasi aktörler de belirleyiciliğini korumaktadır. Duhok Vilayet Meclisinin büyük ölçüde KDP kontrolünde olması yerel düzeyde seçmen tercihlerinin şekillenmesinde önemli bir faktördür. Özellikle Vali Ali Tatar gibi KDP'li yerel liderlerin etkisi, partinin bölgede güçlü bir siyasal hegemonya kurmasına katkı sağlamaktadır. Nitekim yerel çapta seçmen tabanına dokunan gelişmeler bu isimlerle ve dolayısıyla KDP ile ilişkilendirilmektedir. Diğer taraftan KDP'nin karşısında olan partilerin böyle bir algı oluşturamadıkları görülmektedir. Hatta bunun tersine vilayette kayda değer bir tabanı bulunmayan KYB'nin yerel aktörler sebebiyle olumsuz algı oluşturduğu bile ileri sürülebilir.

Örneğin 2021'de KYB'nin Sosyal İşler Sorumlusu Aziz Berwari terör örgütü PKK ile ilişkili olduğu gerekçesiyle gözaltına alınmıştır.¹⁸ Bu ve benzeri durumlar, sınır vilayeti konumundaki Duhok'un güvenlik hassasiyetleri dikkate alındığında, halk arasında olumsuz bir algının oluşmasına neden olmaktadır.

2025 seçimlerine ilişkin hazırlıklar değerlendirildiğinde IKBY'deki siyasi partilerin herhangi bir koalisyon oluşturmadığı gözlemlenmektedir. Seçimlerde Duhok'ta 12 sandalye için toplam 59 aday yarışacaktır. Adayların mensup oldukları parti yoğunlukları ise vilayetteki kilil aktörleri ortaya koymaktadır. KDP 22, KYB 5, YNH 5, Halk Cephesi 5, Sosyal Demokrat Parti 5, Yekgirtu 4, Kürdistan Adalet Topluluğu 4, Halwest 4 adayla seçimlere katılacaktır. Bağımsız aday sayısı ise toplamda beştir.

18 "Irak'ta KYB sorumlusu terör örgütü PKK ile bağlantısı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı", *Anadolu Ajansı*, 15 Şubat 2021.

Halk nezdinde 2025 seçim sürecine yön veren temel temalar, ekonomik sorunların çözümü, kamu hizmetlerine erişimin iyileştirilmesi, altyapı yatırımlarının artırılması ve kırsal kalkınmanın desteklenmesi gibi somut beklentiler etrafında şekillenmektedir.

Seçimlere Irak genelinde 175 adayla katılan KDP'nin Duhok özelinde de kayda değer sayıda aday sunduğu görülmektedir.¹⁹ Duhok'taki aday dağılımı, bölgedeki siyasi rekabetin yapısal niteliğini ve parti güç dengelerinin sürekliliğini açık biçimde yansıtmaktadır. KDP'nin hem vilayet düzeyinde hem de genel ölçekte yüksek aday sayısı ile seçimlere katılması, partinin örgütsel kapasitesi, kaynak gücü ve seçmen nezdindeki kurumsallaşmış etkisini koruduğunu göstermektedir. Buna karşın diğer partilerin sınırlı aday sayıları, Duhok'ta siyasal alanın büyük ölçüde KDP'nin hâkimiyetinde şekillendiğini, muhalif partilerin ise daha çok sembolik veya stratejik düzeyde rekabet edebildiğini göstermektedir. Dolayısıyla Duhok'taki aday profili, İKBY genelinde koalisyon eksikliğinin yerel ölçüğe de yansıdığını ancak bu durumun özellikle güçlü tabana sahip partiler için bir dezavantaj oluşturmadığını ortaya koymaktadır.

DUHOK'TA SEÇİM TEMALARI

Duhok'ta biyometrik seçmen kartına sahip seçmen sayısının toplamda 779 bin olduğu açıklanmıştır. Ülke içinde yerinden edilmiş 25 bin kişi de bu sayıya

dâhildir.²⁰ Halk nezdinde 2025 seçim sürecine yön veren temel temalar, ekonomik sorunların çözümü, kamu hizmetlerine erişimin iyileştirilmesi, altyapı yatırımlarının artırılması ve kırsal kalkınmanın desteklenmesi gibi somut beklentiler etrafında şekillenmektedir. Vilayetin genç ve hızla büyüyen nüfusu, işsizlik ve gelir dağılımı dengesizliklerini ön plana çıkararak ekonomik istikrarı seçim döneminde en belirleyici gündem maddesi olarak değerlendirmektedir. Bu bağlamda seçmen talepleri, güvenlik merkezli politikaların ötesinde yaşam kalitesini artıracak kalkınma odaklı stratejilere yönelmiştir.

Siyasi partiler arasında özellikle KDP, bölgedeki tarihsel hâkimiyetini koruyabilmek adına ekonomik sorunların çözümünü ve hizmet odaklı yönetişimi ön plana çıkaran bir söylem benimsemiştir. KDP'nin seçim stratejisi, merkezi hükümetle yaşanan bütçe paylaşımı ve maaş ödemeleri krizini "Bağdat kaynaklı bir engelleme" söylemi üzerinden çerçevelemekte, böylece ekonomik sıkıntıların sorumluluğunu yerel yönetimden uzaklaştırarak seçmen desteğini korumayı hedeflemektedir. Buna karşılık YNH ve

19 "Kürt partiler oy artırmayı hedefliyor", *Rudaw*, 28 Ekim 2025.

20 "58 Candidates Compete for 11 Duhok Seats in Orderly Campaign Start", *K24*, 3 Ekim 2025.

Irak'ta 11 Kasım 2025 seçimleri öncesinde Duhok'ta, siyasi partilerin aday tanıtım afişleri ve billboardları kentin farklı noktalarına yerleştirildi.

Yekgirtu gibi partiler, ekonomik kaynakların adil dağıtımı, yolsuzlukla mücadele ve gençlerin istihdamına yönelik daha eleştirel bir yaklaşım sergilemektedir. Ancak bu partilerin örgütsel kapasite ve yerel etki düzeylerinin sınırlı olması, söylemlerinin geniş tabanlı bir politik dönüşüm yaratma potansiyelini zayıflatmaktadır.

Altyapı, ulaşım, enerji ve su yönetimi gibi hizmet temelli konular da seçim sürecinde dikkat çeken temalar arasındadır. Özellikle kuraklık, elektrik kesintileri ve kırsal bölgelerdeki hizmet yetersizliği, seçmenlerin gündelik yaşamını doğrudan etkileyen başlıca sorunlar olarak öne çıkmaktadır. Bu çerçevede partiler altyapı yatırımlarını yalnızca kalkınma politikalarının değil, sosyal istikrarın da aracı olarak konumlandırmaktadır. Duhok Valisi Ali Tatar

liderliğinde yürütülen elektrik kesintilerinin azaltılması ve kırsal alanlarda tarımsal üretimi teşvik eden projeler, KDP'nin yerel düzeyde bu temalar üzerinden seçmen desteğini konsolide etmesine katkı sağlamaktadır.

Genel olarak Duhok'taki seçim temaları, ekonomik refah beklentileri ile hizmet temelli yönetim anlayışının kesişiminde şekillenmektedir. Seçmen davranışları, kimlik temelli aidiyetten ziyade; istikrar, yönetim performansı ve hizmet üretimi üzerinden partileri değerlendirme eğilimi göstermektedir.

SONUÇ

Duhok, 2025 seçimleri öncesinde İKBY'nin siyasal yapısında hem istikrarın hem de dö-

Seçim sonuçları, siyasi istikrarı korurken yönetim ve kalkınma politikalarında yenilenme baskısını artırabilir.

nüşümün birlikte gözlemlendiği kritik vilayetlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Tarihsel olarak KDP'nin güçlü taban desteğine dayalı siyaset pratiği, 2025 seçimleri öncesinde artan ekonomik sorunlar, genç nüfusun talepleri ve kamu hizmetlerindeki eksiklikler nedeniyle yeniden şekillenmektedir. Bu bağlamda seçimler, vilayetteki sosyal tabanı doğrudan etkilemekte; seçmenlerin geleneksel kimlik ve aidiyet temelli bağları, yönetsel performans, hizmet kalitesi ve ekonomik refah beklentileri üzerinden yeniden değerlendirilmekte ve siyasi tercihleri bu eksen doğrultusunda şekillenmektedir. Sosyal tabandaki bu değişim, Duhok toplumunda siyasal katılımın niteliğini dönüştürmekte, seçmenlerin parti aidiyetlerinden bağımsız olarak somut performans dayalı tercih yapmalarına olanak tanımaktadır. Genç nüfusun talepleri özellikle istihdam ve hizmet gibi alanlarda reforma yönelirken Duhok'ta KDP, ekonomik meseleleri çözme çabalarını daha çok merkezî hükümetle yaşadığı sorunlara bağlamaktadır. Bu söylem, yerel düzeydeki ekonomik sorunlara çözüm bulamama algısını iyileştirmek için bir strateji olarak kullanılmaktadır.

Seçim sonuç beklentileri, KDP'nin örgütsel kapasitesi, tarihsel temeli ve yerel yönetim

ağı sayesinde vilayetteki üstünlüğünü sürdürmesi yönündedir. Bununla birlikte KDP'nin hâkimiyetinin mutlak olmadığı özellikle genç nüfusun işsizlik, eğitim ve kamu hizmetleri eksiklikleri gibi ekonomik ve sosyal taleplerinin partiyi yönetim performansını artırmaya zorlayacağı öngörülmektedir. Seçimlerde elde edilecek sandalye sayısının Bağdat'ta hükümet kurma süreçlerini etkilemesi nedeniyle KDP de tabanını konsolide etmek için yeni girişimlere açık bir görünüm sergileyecektir. YNH ve Yekgirtu gibi partiler, sınırlı örgütsel imkânlarla sahip olsalar da reformist söylemleriyle belirli bir seçmen kitlesi üzerinde etkili olmayı başarmaktadır. Bu durum, vilayette rekabetin derinleştiğini ancak temel güç dengelerinin kısa vadede köklü biçimde değişmeyeceğini göstermektedir.

Seçimlerin ardından Duhok'un sosyo-politik dinamiklerinde, ekonomik beklentilerin ve hizmet odaklı yönetimin ağırlık kazanması beklenmektedir. Ayrıca Erbil'de bir yıldır ertelenen hükümet kurma süreci, Bağdat'ta başlayacak süreçle paralel ilerleyecek ve bu da yerel gelişmeleri hızlandıracaktır. Seçim sonuçları, siyasi istikrarı korurken yönetim ve kalkınma politikalarında yenilenme baskısını artırabilir. Genç ve eği-

timli nüfusun talepleri, kamu hizmetlerinin kalitesinin ve altyapı yatırımlarının artırılmasını öncelikli hâle getirecek bu da KDP'nin hem yerel meşruiyetini güçlendirecek hem de performans eksikliklerini gidermeye yönelik bir politik baskı yaratacaktır. Böylece Duhok, KDP'nin siyasi hâkimiyetini sürdürdüğü bir alan olmaktan öte ekonomik ve idari reformların test edildiği bir vilayete dönüşebilir.

Sonuç olarak Duhok 2025 seçimleri bağlamında, sosyal tabandaki dönüşümün, ekonomik ve hizmet odaklı taleplerin ve güçlü yerel partilerin etkileşiminde ortaya çıkan çok katmanlı bir siyasal yapı sergilemektedir. Seçimler, vilayette istikrarın korunmasını sağlarken performansa dayalı memnuniyet ve yönetim eksenli bir değişim zeminini de yaratmaktadır.

Yusuf Can Ayaz

Lisans derecesini Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden almasını müteakip Millî Savunma Üniversitesi Alparslan Savunma Bilimleri Enstitüsü Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Bölümünde yüksek lisans çalışmalarına başlamıştır. "Terörizmle Mücadelenin İstihbarat Topluluğunun Dönüşümüne Etkisi: ABD Örneği" başlıklı teziyle yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Hâlihazırda Polis Akademisi Uluslararası Güvenlik Bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir. Güvenlik başta olmak üzere devlet dışı silahlı aktörler, istihbarat, ayaklanma ve terörizm gibi konular üzerine çalışmalarını yürütmekle beraber, Ortadoğu ve Irak coğrafyasına yönelik araştırmalar yapmaktadır. ORSAM bünyesinde Irak Çalışmaları Araştırma Asistanı olarak çalışmaktadır. İyi düzeyde İngilizce, temel düzeyde Rusça bilmektedir.

Telif Hakkı

Ankara - TÜRKİYE ORSAM © 2025

Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu çalışmada yer alan değerlendirmeler yazarına aittir; ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Araştırmaları Merkezi

Adres : Mustafa Kemal Mah. 2128 Sk. No: 3 Çankaya, ANKARA

Telefon : +90 850 888 15 20

Email : info@orsam.org.tr

Fotoğraflar : Anadolu Ajansı (AA), Shutterstock